

تحلیل دینامیک آثار سرمایه اجتماعی بر ارتباطات سازمانی با رویکرد ترکیبی روان‌شناسی سیستم و پویایی‌شناسی سیستم‌ها

امین فغفوری‌آذر (کاندیدای دکتری مدیریت سیستم‌ها، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران)

فاطمه باکوئی (استادیار پژوهشکده علوم شناختی و مغز، دانشگاه شهید بهشتی)

رضا رادفر (استاد دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران)

چکیده

در حالی که جوامع انسانی و سازمان‌ها از منظر نظریه عمومی سیستم‌ها، یکی از پیچیده‌ترین سیستم‌های شناخته‌شده در نظام طبیعت و جهان هستی محسوب می‌شوند، پاسخ به چرایی و چگونگی روند تولید و انباشت سرمایه اجتماعی در ابعاد فردی، سازمانی و اجتماعی، ضرورتی گریزناپذیر است که در این تحقیق، با استفاده توأمان و هم‌زمان اصول روان‌شناسی سیستم و متدولوژی پویایی‌شناسی سیستم‌ها، به آن پرداخته شده است. شناسایی عوامل شناختی و رتبه‌بندی آنها، فهم عمیق و تحلیل پیچیدگی‌های رفتار پویا و غیرخطی عوامل مؤثر بر مکانیزم تولید و انباشت سرمایه اجتماعی در گذر زمان، همچنین پاسخ‌گویی به چگونگی و چرایی سودآوری برخورداری از سطوح مختلف ارتباطات انسانی و سرمایه اجتماعی ادراکی، با رویکرد سیستمی و شبیه‌سازی پویا، هدف اصلی این پژوهش است. با جمع‌بندی نظرات خبرگان با رویکرد دلفی و تلفیق آن با دیدگاه‌های نظریه پردازان، ساختاردهی کمی به متغیرهای کیفی و زبانی با کاربست منطق فازی، ترسیم دیاگرام‌های انباشت - جریان، تحلیل حلقه‌های فزاینده و تعادلی، تفسیر نقاط اهرمی و شبیه‌سازی مدل عمومی تولید و انباشت اعتماد با نرم‌افزار Vensim براساس متدولوژی پویایی‌شناسی سیستم‌ها، رفتار متغیرهای شناختی و ساختار مدل طراحی شده در حالات مختلف، تحلیل شد. با انجام آزمون‌هایی برای اعتبارسنجی ساختار، رفتار و تحلیل حساسیت مدل و سناریوپردازی براساس سیاست‌های مختلف، ضمن تأیید اعتبار مدل پیشنهادی، عوامل مؤثر بر فرایند تولید و انباشت ارتباطات سازمانی و سرمایه اجتماعی ادراکی، شناسایی و رتبه‌بندی شدند. همچنین با تحلیل سناریوهای مختلف پیشنهادی، ضمن بررسی روندهای مختلف مبتنی بر رویکرد «هزینه - فایده» برای بازتولید و نگهداشت سرمایه اجتماعی در گروه‌های منتخب، سیاست بهینه برای انجام اصلاحات و تغییرات بلندمدت انتخاب و پیشنهاد شد.

واژگان کلیدی

پویایی‌شناسی سیستم‌ها، ارتباطات انسانی، روان‌شناسی سیستم، رفتار، اعتماد.